

PASAPORT KANUNU

Kanun Numarası: 5682

Kabul Tarihi: 15/07/1950

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 24/07/1950

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 7564

GİRİŞ - ÇIKIŞ KAPILARI:

Madde 1 - (Değişik madde: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/1 md.)

Türk vatandaşları ve yabancılar İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunan yolcu giriş - çıkış kapılarından Türkiye'ye girip çıkabilirler.

Gümrük kapılarının açılışında İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.

PASAPORT VEYA PASAPORT YERİNE GEÇERLİ VESİKA ZORUNLUĞU:

Madde 2 - (Değişik madde: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/2 md.)

Türk vatandaşları ile yabancılar Türkiye'ye girebilmek ve Türkiye'den çıkabilmek için yolcu giriş - çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçerli bir vesika ibraz etmeye mecburdurlar.

Gümrük ve diğer işlemlerin yapılabilmesi için polis makamlarınca giriş veya çıkış işlemlerinin bitirilmesi şarttır.

Kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edilebileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidirler.

PASAPORT VEYA VESİKASIZ GELEN TÜRK VATANDAŞLARI:

Madde 3 - Pasaportsuz veya vesikasız, usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelerek Türk vatandaşlığını iddia edenler:

A) - Türkiye Cumhuriyeti nüfus hüviyet cüzdanlarını veya hüviyet varakalarını ibraz ettikleri ve bunların kendilerine ait bulunduğu tahakkuk eylediği takdirde;

B) - Nüfus hüviyet varakasından başka vesika veya delil gösterenler ise, bu vesika veya delillerin kıymeti polisçe takdir edilerek Türk vatandaşı olduklarına kanaat getirilmesi halinde Türkiye'ye kabul olunurlar.

Yukardaki (B) fıkrasında bahis mevzuu kimseler vatandaşlıkları en seri vasıta ile usulü veçhile sabit oluncaya kadar icabederse en yakın idare merkezine gönderilerek mahalli mülkiye amirinin göstereceği yerde oturtulabilirler.

Türk vatandaşlığı sabit olmıyanlar geri çevrilirler.

PASAPORTSUZ VEYA VESİKASIZ GELEN YABANCILAR:

Madde 4 - Pasaportsuz, vesikasız veya usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelen yabancılar geri çevrilirler.

Bunlardan, pasaport veya vesikalarını yolda kaybettiklerini iddia edenlerin, İçişleri Bakanlığınca yapılacak soruşturma sonuna kadar, icabederse, en yakın idare merkezine gönderilerek haklarında verilecek kararlara göre işlem yapılmak üzere mahalli mülkiye amirinin göstereceği yerde oturtulabilmek kaydiyle kabulleri caizdir.

Hükümetin müsaadesiyle gelen göçmenler ellerinde Türk konsolosluklarının veya göçmen sevki için yabancı memleketlere Hükümetçe gönderilen memur veya heyetler tarafından verilmiş bir vesika bulunmak şartıyla pasaportsuz da olsalar Türkiye'ye kabul olunurlar.

Umumiyetle mültecilerin ve iskan hakkındaki mevzuat dışında olarak yurt tutmak maksadiyle gelen yabancıların, pasaportları olsun olmasın Türkiye'ye kabulleri İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

GİRİŞ VİZESİ MECBURİYETİ:

Madde 5 - Bu kanunda derpiş edilen istisnalar dışında yabancıların Türkiye sınırlarından içeriye girebilmek için yetkili Türk makamlarından vize almaları mecburidir. Vizesiz olarak Türkiye sınırlarına gelenlerin memlekete kabulü ilgili emniyet makamlarının müsaadesine bağlıdır.

On sekizinci maddede yazılı pasaportların (A) nev'inden olanları giriş vizesine tabi değildir.

Türk vatandaşları Türkiye'ye gelmek için vize almak mecburiyetine tabi değildirler.

VİZE MUAFİYETİ:

Madde 6 - Başka memleketlere gitmek üzere yola çıkmış olan veya sırf turizm veya tenezzüh maksadiyle münferit veya müşterek pasaportlarla seyahat eden yabancılar vizesiz olarak Türk liman ve hava istasyonları şehirlerine mahalli emniyet makamlarının müsaadesi ile inip gezebilirler ve oralarda geceliyebilirler.

Hava yoliyle Türkiye'den, Türk hava limanından ayrılmıya lüzum kalmıyacak şekilde transit geçecek yabancılar için vize mecburiyeti yoktur.

Bir uçakla gelerek diğer bir uçağa aktarma olacak yolcuların geldikleri uçağın varışı ve gidecekleri ilk uçağın hareketi arasındaki zaman zarfında vizesiz olarak hava alanı şehrine çıkmalarına müsaade olunabilir.

ÇIKIŞ VİZESİ:

Madde 7 - Türkiye'den çıkış vizeye tabi değildir.

Ancak, on sekizinci madde gereğince ita olunan pasaportlardan (B) nevinden olanların hamilleri bu pasaportu veriliş tarihinden itibaren bir ay zarfında Türkiye'den çıkış suretiyle kullanmadıkları takdirde çıkış vizesi alacaklardır.

(Üç ve dördüncü fıkralar mülga: 28/05/1988 - 3463/5. md.)

TÜRKİYE'YE GİRMELERİ MEMNU KİMSELER:

Madde 8 - 1. Serseriler ve dilenciler;

2. Delilikle veya bulaşık hastalıkla malül olanlar (Bu gibilerden umumi sıhhati ve asayışı tehlikeye sokmayacak halde olup kendi vasıtalarıyla veya kanuni veli veya vasilerininin maddi himayeleri altında olarak tedavi veya hava değiştirme için gelenler bu hükümden istisna edilebilirler);

3. Türkiye Cumhuriyetinin taraf bulunduğu, mücrimlerin iadesine mütaallik anlaşma veya andlaşmalarla iadeye esas olarak kabul edilen suçlardan birinden sanık veya hükümlü bulunanlar;

4. Türkiye'den sınır dışı edilmiş olupta avdetine müsaade edilmemiş bulunanlar;

5. Türkiye Cumhuriyetinin emniyetini ve umumi nizamını bozmak niyetiyle veya bozmak istiyenlere ve bozanlara iştirak veya yardım etmek maksadiyle geldikleri sezilenler;

6. Fahişeler ve kadınları fuhuşa sevk ederek geçinmeyi meslek edinenlerle beyaz kadın ticareti yapanlar ve her nevi kaçakçılar;

7. Türkiye'de kalacaklarını beyan ettikleri müddetçe yaşamalarına ve tekrar gitmelerine yetiőecek paraları bulunmayıp Türkiye'de kendilerini himaye edecek kimseleri bulunduğunu veya Türkiye'de yabancılara kanunla menedilmemiş iőlerden birini tutacaklarını ispat edemiyenler.

MUKABELEİ BİLMİSİL:

Madde 9 - Bakanlar Kurulu, hakimiyetleri veya idareleri altında bulunan memleketlere Türk vatandaşlarının girmelerini kayıt ve őartlara tabi kılan veya meneden devletler tebaaları hakkında münasip görülecek kayıt ve şartları koymaya veya bunların memlekete girmelerini menetmeye ve bu kanunda derpiş edilen bilcümle mali hükümlere nispetle Türk vatandaşları hakkında daha az müsait hükümler tatbik eden devletler tebaaları hakkında mukabele bilmisil tedbirleri almaya yetkilidir.

İSTİSNAİ PASAPORT VE VİZE KOLAYLIKLARI:

Madde 10 - Hükümet yabancı devletlerle pasaport ibrazı ve vize alma mecburiyetinin kaldırılması veya vizelerin harçtan muaf tutulması da dahil olmak üzere pasaport ve vize iőlerinde istisnai kolaylıklar gösterilmesine mütaallik karşılıklı anlaşmalar yapmaya ve lüzum göreceği hallerde bazı devletler tebaaları için vize mecburiyetini tek taraflı olarak da kaldırmaya yetkilidir.

HARBDE VE FEVKALADE HALLERDE İSTİSNAİ TEDBİRLER:

Madde 11 - Bakanlar Kurulu, harb halinde veya diğer olağanüstü hallerde memleketin bir bölgesine veya umumuna őamil olmak üzere bütün veya bazı yabancılar için pasaport ve vizeye mütaallik kayıt ve şartlar koyabilir.

PASAPORTLARIN VE VESİKALARIN NEVİLERİ, HARÇLARI VE BUNLARI VERMEYE YETKİLİ MAKAMLAR:

Madde 12 - Türkiye Cumhuriyeti namına verilecek pasaport ve bunların yerini tutmaya mahsus vesikalar őunlardır:

A) Pasaportlar:

I - Diplomatik pasaportlar;

II- Hususi damgalı pasaportlar;

III - Hizmet damgalı pasaportlar;

IV - Umuma mahsus pasaportlar (Münferit veya müşterek olur);

V - Yabancılara mahsus pasaportlar.

B) (Değişik bent: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/3 md.) Pasaport yerine geçerli vesikalar:

I. Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri,

II. Gemiadamı cüzdanları, demiryolu ve hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen vesikalar,

III. Seyahat belgesi ve benzeri belgeler.

DİPLOMATİK PASAPORTLAR:

Madde 13 - Diplomatik pasaportlar, Dışişleri Bakanlığı ile yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçilik ve elçilikleri tarafından verilir.

Diplomatik pasaportlar, muvakkat görev veya seyahat için gidenlere görevlerinin veya seyahatlerinin mahiyetine göre, bir seyahate mahsus olmak üzere veya azami iki sene için, daimi görevle gidenlere de azami dört sene için muteber olmak üzere verilip icabında aynı müddetler için üç defa temdit olunur.

(Değişik fıkra: 28/05/1988 - 3463/1. md.) Diplomatik pasaportlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olmayan bakanlara, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Uyuşmazlık Mahkemesi, Sayıştay, Genel Kurmay birinci ve ikinci başkanlarına, Cumhuriyet Başsavcısına, orgenerallere, oramirallere, eski cumhurbaşkanlarına, yasama meclisleri eski başkanlarına, eski başbakanlar ve dışişleri eski bakanlarına, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine, Başbakanlık ve bakanlık müsteşarları ile Diyanet İşleri Başkanına, Büyükelçilik unvanı taşıyan Başbakan başmüşavirleri ile Başbakan dışişleri danışmanlarına, Dışişleri Bakanlığı meslek mensuplarına, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği üst düzey görevlilerinden resmi bir görevle gönderilenlere, Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere, ataşelere ve muavinlerine, Hükümet adına milletlerarası resmi müzakereler yapılması, mukavelenameler akdi için veya milletlerarası toplantılarla kongre ve konferanslara katılmak üzere gönderilenlere ve yabancı devletler veya milletlerarası teşekküller nezdinde daimi veya geçici görev yapmak üzere gönderilenlere, siyasi kuryelere verilir.

(Değişik fıkra: 25/02/1981 - 2418/1 md.) Diplomatik pasaport alabilecek durumda bulunan veya alan kimselerin sıfat veya vazifeleri devam ettiği müddetçe, eşlerine dahi diplomatik pasaport verilmesi veya bunların eşlerinin pasaportlarının refakat hanesine kayıt edilmesi mümkündür.

Diplomatik pasaport alan kimselerin sıfat ve vazifeleri devam ettiği müddetçe, yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarına ve yine yanlarında yaşayıp reşit bulunmayan

erkek çocuklarına dahi diplomatik pasaport verilir veya bunlar baba veya annelerinin pasaportlarının refakat hanesine kaydedilir. Diplomatik pasaportların refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibiyle birlikte seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Diplomatik pasaportların, sahiplerinin veya varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemeleri lazımdır.

DİPLOMATİK PASAPORTLAR HIÇBİR HARÇ VEYA RESME TABİ DEĞİLDİR.

Madde 14 - A) (Değişik bent: 28/05/1988 - 3463/2 md.) Hususi damgalı pasaportlar;

(Değişik fıkra: 22/08/1989 - KHK - 378/1 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, eski bakanlar ile birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerine; diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir. (Ek cümle: 19/10/2005-5411 S.K./168.mad) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyeleri için, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme ve emekli keseneklerinin bu derecelerden kesilmesi şartı aranmaz.

Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir.

(Değişik fıkra: 03/03/1993 - 3868/1 md.) Büyükşehir il ve ilçe belediye başkanlarına, görevleri süresince hususi damgalı pasaport verilir.

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nevi pasaport verilir. Hususi damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul eşlerine başkası ile evlenmemiş ise ayrı neviden pasaport verilmesi mümkündür.

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların yanında yaşayıp, evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla (yine yanında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarına da) * (İptal ibare: Anayasa Mah.nin 07/02/2008 tarihli ve E. 2004/30, K. 2008/55 sayılı Kararı ile.) hususi damgalı pasaport verilir veya bunlar baba veya annelerinin pasaportlarının refakathanesine kaydedilir. Refakathanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibi ile seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

B) (Değişik bent: 25/02/1981 - 2418/2 md.) Hizmet Damgalı Pasaportlar:

Bu Kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmayan kimselere, Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmi vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu milletlerarası kuruluşlarda memur statüsünde çalışanlar ile Türk Hava Kurumu ve Türkiye Kızılay Cemiyetince görevlendirilenlere de aynı nevi pasaport verilir.

(Değişik fıkra: 07/01/1984 - 3073/4 md.) Hizmet damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nev'i pasaport verilir. Pasaport sahibinin yanında yaşayıp, evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla yine yanında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarına da aynı nev'iden pasaport verilir veya bunlar baba veya annelerinin pasaportlarının

refakat hanesine kaydedilir. Refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibi ile seyahat etmedikleri takdirde pasaportu kullanamazlar.

C) (Değişik bent: 19/06/1984 - KHK -240; Değiştirilerek kabul: 07/11/1984 - 3073/4 md.)
Hususi ve Hizmet Damgalı Pasaportlar:

Talep edenin mensup bulunduğu makamın yetkili amirinin başvurusu üzerine İçişleri Bakanlığınca verilir, Bu nev'i pasaportlar aynı şart dahilinde İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince de verilebilir. Yukarıdaki "A" ve "B" bendlerinde yazılı eşlere ve çocuklara hususi veya hizmet damgalı pasaport verilmesi veya çocukların refakat hanesine kaydı için de aynı yazılı başvuruya lüzum vardır. Emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanların hususi damgalı pasaport alabilmeleri için durumlarını gösteren belgelerle, doğrudan İçişleri Bakanlığına müracaat etmeleri lazımdır.

(Değişik fıkra: 28/05/1988 - 3463/2.md.) Hususi damgalı pasaportlar dört sene için; hizmet damgalı pasaportlar dört seneyi geçmemek üzere pasaport sahibinin görevinin müddetine göre tespit edilecek süre için geçerli olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan süresi bitenlerin, bu bendin birinci fıkrasında yazılı başvuru, İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerine de aynı müddetler için beşer defa uzatılması mümkündür.

Bu pasaportların sahiplerinin ve varsa refakat hanesine kayıtlı bulunanların birer fotoğraflarının pasaportlarına yapıştırılması lazımdır.

UMUMA MAHSUS PASAPORTLAR:

Madde 15 - (Değişik madde: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/5 md.)

Türk vatandaşlarının umuma mahsus münferit ve umuma mahsus müşterek pasaportları yurt içinde İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanının vereceği yetkiye göre valiliklerce, yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından verilir.

Pasaport sahibi talep ettiği takdirde reşit olmayan kız ve erkek çocukları pasaportun refakat hanesine kaydolunur.

Refakat hanesine yazılı olanlar adına pasaport verilmiş bulunan kimselerin beraberinde bulunmadıkça o pasaportla seyahat edemezler.

Umuma mahsus münferit pasaportlar Kanunda yazılı istisnalar saklı kalmak kaydıyla en az 3 ay, en fazla 5 yıl geçerli olmak üzere düzenlenir.

(Beşinci fıkra mülga: 03/03/1993 - 3868/2 md.)

Askerlik hizmetini yapmak üzere memlekete celp edilenlerle, yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarının pasaportları Türkiye'ye dönüşlerini teminen bir ay süre ile uzatılır. Pasaportu olmayanlara bir ay süreli seyahat belgesi verilir.

UMUMA MAHSUS MÜŞTEREK PASAPORTLAR:

Madde 16 - (Değişik fıkra: 19/06/1984 -KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984-3073/6 md.) Toplu bir halde yolculuk etmek isteyen ve en az 5 kişilik bir kafiye teşkil eden Türk vatandaşlarına

istedikleri takdirde umuma mahsus müşterek pasaport verilir.

(Değişik fıkra: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/6 md.) Bu pasaportlar verildiği tarihten itibaren 3 ay, 6 ay ve 1 yıl muteber olmak üzere düzenlenir.

Bu pasaportlar umuma mahsus münferit pasaportlar gibi, kafileyi teşkil edenlerin fotoğraflarını havi bir listenin ilavesi suretiyle tanzim olunur.

Bu pasaportla seyahat halinde kafileden ayrılanlar ayrıca pasaport almaya mecburdurlar.

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/02/1952 - 5887/126-e md.)

Seyahatleri Türkiye için kültürel, ticari veya sosyal bir menfaat temin edecek mahiyette bulunduğu sabit olanlarla Milli Eğitim Bakanlığının müsaadesiyle ilmi tetkiklerde bulunmak veya yabancı memleketlerde yapılacak spor teması ve müsabakalarına iştirak etmek üzere kafiye halinde gezi yapacak öğretmen, öğrenci ve sporculara verilecek pasaportlar hiçbir harca tabi değildir.

UMUMA MAHSUS PASAPORTLARIN ALINMASI İÇİN ŞARTLAR:

Madde 17 - A) (Değişik fıkra: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/7 md.) Umuma mahsus münferit veya müşterek pasaport almak isteyen kimseleri usulüne uygun düzenlenmiş form dilekçe, (Ek ibare: 02/04/1998 - 4358/3 md.) vergi kimlik numarası gösteren bir belge yeterli sayıda fotoğraf ve nüfus hüviyet cüzdanlarının aslı ile mahallin emniyet müdürlüğüne müracaat etmeleri lazımdır.

Yabancı memleketlerde kayıtlı buldukları konsoloslukta müracaat edenlere konsolosluk kütüğündeki kayıtları esas tutularak pasaport verilir. Başka bir konsoloslukta müracaat edenlerin tabiiyet ilmühaberi veya eski pasaportlarından başka nüfus tezkerelerini de ibraz etmemeleri takdirinde bu konsolosluk pasaportunun itasını gerekli göreceği tahkikatın icrasına talik edebilir.

B) (Mülga bent: 03/03/1993 - 3868/2 md.)

Reşit olmıyanlar ve mahcurlar :

C) Reşit olmıyanların ve mahcurların yalnız seyahat etmek üzere pasaport alabilmeleri için kanuni mümessillerinin muvafakatlerini havi resmi bir makamdan tasdikli vesika ibraz eylemeleri lazımdır.

D) (Mülga bent: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 - 3073/7 md.)

YABANCILARA MAHSUS DAMGALI PASAPORTLAR:

Madde 18 - Tabiiyetsiz bulunan veya tabiiyet durumlarının muntazam bulunmaması hasebiyle ikamet ve seyahatleri bakımından fiilen tabiiyetsizlere tatbik edilen muamelelere tabi tutulmasında İçişleri Bakanlığınca zaruret görülen kimselere icabında mezkur Bakanlığın alacağı kararla "yabancılara mahsus" damgasını taşıyan ve Türk vatandaşlığını iktisap bakımından herhangi bir manayı veya hamili lehine herhangi bir hak iktisabını tazammun etmeyen bir pasaport verilir.

Bu pasaport iki nevidir:

A) Türkiye'ye yalnız bir giriş veya Türkiye'den yalnız bir çıkış için muteber olan pasaportlar.

Giriş için verildiği takdirde Türkiye'ye girişin vukuu; Türkiye'den çıkış için verildiği takdirde de üzerindeki şerhte tasrih edilen memlekete vusul üzerine muteberliği nihayet bulacak olan bu pasaportların sahipleri tarafından itası tarihinden itibaren bir ay içinde bulunduğu memleketi terketmek suretiyle kullanılması şarttır. Aksi takdirde yenilenmesi gerekir.

B) (Değişik bent: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984 -3073/8 md.) Bir gidiş ve geliş için verilen pasaportlar İçişleri Bakanlığının takdirine göre 3 ay, 6 ay, 1 yıl veya 2 yıl muteber olmak üzere tanzim edilir.

Her iki neviden pasaportlar, İçişleri Bakanlığı ve yabancı memleketlerde, İçişleri Bakanlığının talebi veya tasvibi üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata istinaden, Türkiye Cumhuriyeti konsolosluk makamları tarafından verilir.

Yukardaki (A) fıkrasında yazılı neviden pasaportların yürürlüğünü kaybetmesi tarihinden itibaren iki ay geçmiş ise bunların yenilenmesi işlemi İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

Pasaport sahibinin tabiiyet bakımından aynı durumda bulunup reşit olmıyan ve iş sahibi bulunmıyan kız veya erkek çocuklarının o pasaportun refakat hanesine kaydı caizdir. Kocasiyle tabiiyet bakımından aynı durumda bulunan karısı hakkında da aynı işlem yapılabilir.

Refakat hanesinde kayıtlı olanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Bu pasaportların, sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı olanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemesi lazımdır.

Harcı:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/02/1952 - 5887/126 md.)

PASAVANLAR VE BENZERİ BELGELER:

Madde 19 - Pasavanlar veya benzeri belgeler, Türkiye Cumhuriyeti ile hem hudut memleketlerin hudut mıntıkları dahilinde pasaport yerine kullanılmak üzere Türk vatandaşlarına verilir. Bunların şekli, ita tarzı, muteberlik müddeti, kimlere verileceği Türkiye Cumhuriyeti ile alakalı Devletler arasında yapılmış veya yapılacak anlaşmaların hükümlerine uygun olarak İç ve Dışişleri Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilir.

Harcı:

Bu vesikalar pasaport harcına değil hususi tarifeleri mucibince resme ve harca tabidir.

TÜRKİYE DIŞINA TAŞIMA YAPAN ULAŞIM ARAÇLARININ MEMUR VE MÜRETTEBATINA VERİLEN VESİKALAR:

Madde 20 - (Değişik madde: 19/06/1984 - KHK/240; Aynen kabul: 17/11/1984 - 3073/9 md.)

Türkiye karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk vatandaşı olan mürettebatına usulüne uygun olarak bölge liman ve deniz işleri müdürlüklerince fotoğraflı "Gemiadamı Cüzdanı", Havayolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda belirtilen örneğine ve usulüne uygun olarak idarelerince fotoğraflı "Uçak Mürettebatı Belgesi",

Demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca Örneğine ve usulüne uygun olarak fotoğraflı "Demiryolu Personeli Kimlik Belgesi", düzenlenir.

Gemiadamı cüzdanı ve uçak mürettebatı belgeleri verildikleri mahal emniyet müdürlüğünce, demiryolu personeli kimlik belgeleri anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca tasdik edilmedikçe pasaport yerine kullanılamaz.

Gemiadamları ve uçak mürettebatına verilecek belgelerin şekil ve muhtevası İçişleri, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarınca müştereken tespit edilir.

Yabancı gemi, hava ve demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatı, yetkili makamlarca usulüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş vesikaları ile Türk karasuları ve liman şehirlerine karşılıklı esasına göre girip çıkabilirler.

PASAPORT YERİNE GEÇERLİ VESİKALARIN VERİLİŞ ŞARTLARI:

Madde 21 - (Değişik madde: 19/06/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 07/11/1984-3073/10 md.)

19 ve 20 nci maddelerde yazılı vesikaların verilişi sırasında 7, 17 ve 22 nci maddelerin hükümleri tatbik olunur.

PASAPORT VEYA VESİKA VERİLMESİ YASAK OLAN HALLER:

Madde 22 - (Değişik madde: 28/05/1988 - 3463/3. md.)

Yurt dışına çıkmaları; mahkemelerce yasaklananlara, memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere, (İptal ibare: Anayasa Mah.nin 08/11/2007 tarihli ve E. 2007/4, K. 2007/81 sayılı Kararı ile.) * (Mülga ibare: 04/06/2008-5766 S.K./16.mad) pasaport veya seyahat vesikası verilmez. Ancak, yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce yasaklananlar dışında kalanlara, zaruri hallerde İçişleri Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile pasaport veya pasaport yerine geçen seyahat vesikası verilebilir.

Bu durumda olanların açık kimlikleri (adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, ana ve baba adı ile nüfusa kayıtlı olduğu yer) ve tahdit sebebi, ilgili daireler tarafından mahallin polis makamlarına bildirilir.

İlgili polis makamları da bu bilgileri alır almaz bağlı bulunduğu il emniyet müdürlüğü kanalıyla en seri haberleşme aracıyla yazılı olarak hudut kapısı bulunan emniyet müdürlüklerine, şahsın nüfusa kayıtlı olduğu il emniyet müdürlüğüne ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bildirir.

Bunların yurt dışına çıkışları engellenir ve kendilerine pasaport veya vesika verilmez, verilmişse geri alınır.

Birinci fıkrada yazılı makamlar tarafından pasaport verilmesi veya yurt dışına çıkması yasaklananlarla, yurt dışında kalmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu tespit edilenlerin süreleri dolan pasaportları yenilenmez, kendilerine Türkiye'ye dönmeleri için seyahat vesikası verilir.

Pasaport veya pasaport yerine geçen vesikaları kaybedenlerden, bunu haklı bir sebebe dayandıramayanlarla buldukları ülkelerden sınır dışı edilmiş olanlara, bu ülkelerden çıkarılış sebepleri gözönünde tutularak pasaport veya vesika verilmeyebilir.

TÜRK VATANDAŞLARININ SEYAHATLERİNİN SINIRLANDIRILMASI VEYA YASAKLANMASI:

Madde 23 - (Değişik madde: 25/02/1981 - 2418/4 md.)

Bakanlar Kurulu, harp tehlikesi veya memleket güvenliğine veya sağlık durumuna dokunan diğer olağanüstü haller dolayısıyla Türk vatandaşlarının yabancı memleketlere gitmelerini kısmen veya tamamen men edebileceği gibi, siyasi ve ekonomik mülahazalarla sadece belli ülkeler için geçerli pasaport düzenlenmesine de karar verebilir.

Harp tehlikesi, yabancı memleketlerde zuhur edebilecek dahili karışıklıklar veya salgın hastalıklar sebebiyle veya siyasi veya ekonomik nedenlerle dış memleketlerdeki pasaport vermeye yetkili Türkiye Cumhuriyeti makamları, Dışişleri Bakanlığının talimatı veya muvafakati ile Türk vatandaşlarına verecekleri pasaportları, yalnız belli memleketlere gitmek için muteber olmak üzere tanzim edebilirler.

Yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarından Türkiye'de haklarında bir cürümden dolayı kovuşturma yapılanlarla, Türk mahkemelerince mahkûm edilmiş bulunanların, Adalet Bakanlığının talebi üzerine veya muvafakatiyle Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata dayanılarak yabancı memleketlerdeki pasaport vermeye yetkili Türkiye Cumhuriyeti makamlarınca pasaportları iptal edilir ve yalnız Türkiye'ye dönmeleri için ve veriliş tarihinden itibaren en fazla bir ay içinde sahibi tarafından bulunduğu memlekette ve bilahare geçeceği memleketlerden ayrılmak suretiyle kullanılmak şartıyla seyahat belgesi verilir.

VİZE İTASINA YETKİLİ MAKAMLAR, VİZELERİN NEV'İ VE HARÇLARI:

Madde 24 - Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla, bu kanunda Türk vatandaşları için derpiş edilen hususi ve servis damgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarına vize itasına yetkili makamlar:

Dışişleri Bakanlığı ve müstaceliyet hallerinde vilayetler: Yabancı memleketlerde ise Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya bunların bulunmadıkları yerlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

Umuma mahsus pasaportlara vize itasına yetkili makamlar:

Vilayetler veya onların müsaadesiyle emniyet müdürlükleri ve kaymakamlıklarla dış memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

GİRİŞ VİZESİNİN MAHİYETİ:

Madde 25 - Türkiye'ye giriş vizesi Türkiye sınırlarından içeriye girmeyi sağlamağa matuf bulunup ikamet müddetine mütaallik bir şerhi havi bulunmadığı takdirde bu vizeyi hamil bulunan yabancıların Türkiye'de ikamet edebileceği müddet bakımından her hangi bir hüküm ifade etmeyip bu husus yabancıların ikamet ve seyahatlerine mütaallik mevzuat hükümlerine tabidir.

TABIİYETSİZLER:

Madde 26 - Aşağıda yazılı şahıslara Türkiye için giriş vizesi verilmesi İçişleri Bakanlığının müsaadesine bağlıdır:

A) Tabiiyetsizler (Haymatlozlar);

B) Nansen pasaportu hamilleri;

C) Seyahat belgeleri (Afidavit, Lese-pase ve saire) ve benzeri vesika hamilleri.

Bu gibi belgeleri hamil bulunanlara Türkiye'den sonra gidecekleri veya geldikleri memleketlerin giriş vizesini hamil buldukları takdirde İçişleri Bakanlığının müsadesi olmaksızın transit vize verilebilir.

Madde 27 - Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla bu kanunda derpiş olunan hususi ve servis damgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarının vizeleri hiç bir harca veya resme tabi değildir.

GİRİŞ VİZESİ: TEK BİR GİRİŞ VİZESİ:

Madde 28 - A) Giriş vizesi Türkiye'ye tek bir girişi sağlar. İtası tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Harcı:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/02/1952 - 5887/126 md.)

Türkiye'ye dönüş vizesi:

B) Yabancılara, Türkiye'den çıkışlarında, talepleri takdirinde dönüş vizesi de verilir. Bu nevi vize yukarıda yazılı harç mukabilinde yalnız münferit pasaportlara verilir.

Türkiye'den ayrılış tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından içeri girmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Müteaddit giriş vizesi:

C) Yabancılara, itası tarihinden itibaren aşağıda yazılı müddetler zarfında Türkiye'ye sayısız giriş için muteber vize ita olunur:

Harcı:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/02/1952 - 5887/126 md.)

TRANSİT VİZESİ:

Madde 29 - Transit vizesi başka memleketlere gitmek için Türkiye'den geçişi sağlamak üzere verilir.

A) Tek transit vizesi:

Türkiye'den tek bir geçiş için muteberdir.

Münferit pasaportlar için 1 Lira harca tabidir.

(Refakat hanesinde yazılı olanlar için ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı her fert başına 50 Kuruş harca tabidir.

B) Çift transit vizesi:

Türkiye'den bir gidiş ve bir dönüş için geçişi sağlar.

Münferit pasaportlar için 2 Lira harca tabidir.

(Refakat hanesinde kayıtlı olanlar için, ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı bulunan her fert başına 1 lira harca tabidir.

Transit vizeleri, veriliş tarihinden itibaren üç ay içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliklerini kaybederler.

Transit vizesi, üzerinde daha kısa bir müddet gösteren bir şerhi veya (Tevakküfsüz transit) damgasını taşımadığı takdirde Türkiye'de azami bir ay kalmak imkanını bahşeder.

Madde 30 - (Mülga madde: 25/02/1952 - 5887/126 - e md.)

Madde 31 - (Mülga madde: 25/02/1952 - 5887/126 - e md.)

ÇIKIŞ VİZESİ :

Madde 32 - Çıkış vizesi harca tabi değildir.

CEZAI HÜKÜMLER:

Madde 33 - Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını pasaportsuz veya pasaport yerine kaim olacak bir vesikayı hamil olmaksızın terkeden veya buna teşebbüs eden kimseler hakkında 500 Liraya kadar hafif para veya 3 aya kadar hafif hapis cezası verilir veya her iki ceza birlikte hükmolunur.

Türkiye'de her hangi bir suçtan sanık veya hükümlü olupta kendilerini takibattan veya cezadan kurtarmak, askerlikten kaçmak, vergi borçlarını ödememek gibi hususi maksatlarla bu fiili işleyen kimseler hakkında 250 Liradan 1000 Liraya kadar adli para veya 1 aydan 6 aya kadar hapis cezası veya her iki ceza birlikte hükmolunur.

Madde 34 - Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından her nasılsa pasaportsuz olarak girebilmiş olan vatandaşlar ve yabancılar 250 Liradan 1250 Liraya kadar adli para veya 1 aydan 6 aya kadar hapis cezasıyla veya her ikisiyle cezalandırılır.

Bu gibilerden yabancı olanlar cezalarını çektikten sonra sınır dışı edilirler.

Madde 35 - Bakanlar Kurulunca tayin olunan mahallerden başka yerlerden Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkanlar usulüne uygun pasaport veya vesika taşıyabilirler bile 125 Liradan 250 Liraya kadar hafif para veya bir aydan 6 aya kadar hafif hapis cezasıyla veya her ikisiyle cezalandırılırlar.

Madde 36 - Yolcuları, pasaport ve diğer vesikaların yoklanması için Hükümetçe tayin olunan mevkilerin gayri olan yerlere bilerek nakleden kara, deniz ve hava taşıtlarını sevk ve idare edenler veya bu hususta klavuzluk yapanlar 1 aydan 2 seneye kadar hapis olunurlar.

Madde 37 - (Mülga madde: 25/02/1952 - 5887/126 - e md.)

Madde 38 - Bu kanunda yazılı cezalar Sulh Ceza mahkemelerince hükmolunur.

Madde 39 - 5654 sayılı kanun hariç, 3519 sayılı pasaport kanuniyle ekleri kaldırılmıştır.

EK VE GEÇİCİ MADDELER:

Ek Madde 1 - (Mülga madde: 28/05/1988 - 3463/5. md.)

Ek Madde 2 - Pasaport Kanununun uygulanması, pasaportların şekil ve muhtevalarının tespiti ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait esaslar İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde Dışişleri ve Maliye ve Gümrük bakanlıklarının iştiraki ile hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Ek Madde 3 - Pasaport Kanununda yer alan harç ve resimler için 492 sayılı Harçlar Kanununun pasaportlarla ilgili hükümleri uygulanır.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 28/05/1988 - 3463/4. md.)

Devlet memuru olarak 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadrolarda bulunup da Hususi Damgalı Pasaport almaya hakkı olan Devlet memurları ile subay ve astsubayların taşıdıkları unvan ve/veya rütbeleri taşımakla beraber 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadroları almadan emekli olan veya ayrılanlardan Devlet memuriyetindeki hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri itibariyle bugün Hususi Damgalı Pasaport almaya hak kazananlar emsal alınmak suretiyle bunlara da Hususi Pasaport verilir.

Ek Madde 5 - (Ek madde: 28/05/1988 - 3463/4. md.)

Her ne suretle olursa olsun Türk vatandaşlığını kaybedenlerden Türkiye'ye gelmek isteyenlere mahzurlu görülmemesi halinde İçişleri Bakanlığınca izin verilebilir. Bunlardan 403 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 26 ncı maddesine göre vatandaşlıktan çıkarılmış olup da turist olarak ülkemize gelmek isteyenlere yılda en çok dört ay kalabilmek üzere izin verilebilir.

Geçici Madde 1 - Halen yabancı ülkelerde çalışmakta olan işçiler için düzenlenen pasaportların geçerlik süresi; süre bitiminde müracaat halinde, ilgili daha kısa süre için uzatılmasını istemediği takdirde, beş yıla kadar uzatılır. İşçinin eş ve çocukları da bu hükümden yararlanır.

YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME:

Madde 40 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 41 - Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

07/11/1984 TARİH VE 3073 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ:

Geçici Madde - 02/02/1984 tarihli ve 2977 sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile ilgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, 15/07/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu için; adı geçen Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

